

Zápis

ze schůze Akademického senátu Univerzity Karlovy, která se konala dne 16. 10. 1992

Přítomni: Hach, Šimon, Bláha (1. LF UK), Hort, Tomášová, Hroboň (2. LF UK), Gregor, Prokešová (3. LF UK), Koutenský, Reischig, Podhorný (LF UK Plzeň), Mareš, Cerman (LF UK HK), Rusek, Macháček (FaF UK HK), Hoskovec, Havlová, Růžička (FF UK), Peška, Staša, Horn, Matolín (PF UK), Pinc, Štech (PedF UK), Velebil (FTVS UK), Kulda, Zoulik (PřF UK), Wilhelm, Veselý, Slíva (MFF UK), Šobr, Stockl (FSV UK), Čáp (KTF UK), Liguš, Lášek (HTF UK), Filipi, Mrázek (ETF UK), Němec, Ostmeyerová (RUK).
Omluveni: Vaculík (LF UK HK), Vybíral (PedF UK), Kubín (FSV UK), Matějka (KTF UK), Kunštát (RUK).

Hosté: Prof. PhDr. R. Palouš, rektor UK
Prof. JUDr. K. Malý, DrSc., prorektor UK
Prof. MUDr. Z. Lojda, DrSc., prorektor UK
JUDr. J. Winkler, kvestor UK
Dr. Bedřich Moldan, ředitel Centra pro životní prostředí

Jednání senátu zahájil a řídil jeho předseda Ing. I. Wilhelm, CSc., který v úvodu seznámil přítomné s pracovním programem:

- informace rektora UK a dalších představitelů vedení UK
- informace kvestora
- projednání návrhu ekonomické komise AS UK na rozpuštění rezervy rozpočtu UK
- informace o činnosti Centra pro životní prostředí
- novelizace zákona o VŠ
- různé

Navržený program byl schválen bez připomínek.

- 1) Prof. PhDr. R. Palouš, rektor UK, vystoupil v úvodu jednání s rámcovou informací o činnosti a aktuálních úkolech UK.
 - Upozornil na vznik nové vysoké školy, Policejní akademie, která se 240 posluchači zahájila první ročník bakalářského studia. Rektorem této VŠ je Doc. Musil (dříve právnická fakulta UK).
 - Spolu s děkany lékařských fakult proběhlo jednání, na kterém byl konstatován zcela nepřijatelný legislativní stav určující postavení fakultních nemocnic. Nadále je neudržitelná disproporce v oceňování školských a zdravotnických pracovníků, dvoukolejnost přístupu MZ a MŠMT. O těchto závěrech byl informován ministr, který potvrdil nepřijatelnost současného stavu a nezbytnost novelizace příslušné vyhlášky. Tato situace se týká 5 fakult UK a celkově 7 lékařských fakult v českých zemích.
 - Informace z jednání Klubu rektorů, na kterém nebylo formulováno konkrétní stanovisko k situaci na Trnavské univerzitě. Rektor UK navrhl senátu, aby bylo zpracováno společné stanovisko za UK, které by mělo podpořit zejména ochranu a zachování akademických svobod na vysoké škole.
 - 17. 11. 1992 proběhne, v souvislosti s výročím mezinárodního dne studentů a listopadové revoluce 1989, setkání studentů a pracovníků UK, za účasti Václava Havla. Diskuse bude probíhat v Modré posluchárně, organizačně zajišťuje pedagogická fakulta.
 - V závěru svého vystoupení rektor rámcově informoval o některých odborných konferencích, na kterých se UK úspěšně po-

dílela (např. konference ke srovnávací pedagogice, politologická konference East West Security Study).

- 2) Prof. JUDr. K. Malý, DrSc., prorektor UK, informoval plénium o přípravě mezinárodní ceny Karla IV., kterou bude, za výjimečné zásluhy o harmonii světa, udělovat mimořádným osobnostem Univerzita Karlova a hl.město Praha. Jediným sponzorem této ceny bude Městská spořitelna pražská. Je zpracován návrh smlouvy o společném sdružení a základní stanovy. Cena by měla být udělována ve 3-5letých intervalech a finančně nebude zatěžovat rozpočet UK. K podepsání uvedené smlouvy je nutný souhlas AS UK, který by měl danou záležitost projednat. Písemný návrh předán sekretariátu AS 13. 10.
- 3) Diskuse k vystoupení zástupců vedení UK:
 - V souvislosti s informací o problémech lékařských fakult (fakultních nemocnic), vystoupil zástupce farmaceutické fakulty s upozorněním, že obdobně problematickou situaci je nutné řešit i při zajišťování praktické výuky v lékárnách. Rektor akceptoval tuto věcnou připomínku, kterou se bude dále zabývat.
 - V daném kontextu upozornil Doc. Hach na obecnou tendenci, která se projevuje v řadě studijních oborů, kde dochází k eliminaci praktické výuky v rámci nejrůznějších technologií. Je nutné, aby byly vytvořeny takové podmínky, které by studentům zajišťovaly odpovídající kontakt s praktickou přípravou. Další návazná diskuse potvrdila, že již byly učiněny některé kroky při korekturách metodiky rozpočtu, který by měl na zajištění tohoto požadavku pamatovat.

Na závěr této dílčí diskuse byly zformulovány následující závěry:

- a) Akademický senát UK se seznámil se zprávou rektora o současných problémech fakultních nemocnic a podporuje stanovisko, které bylo formulováno na poradě s děkany lékařských fakult a předáno příslušnému resortnímu ministerstvu. Obdobné stanovisko podporuje i v případě farmaceutické fakulty.
 - b) K předloženému návrhu smlouvy ke zřízení ceny Karla IV. je nutné dále specifikovat složení a působnost správní rady. Předpokládaný termín udělování ceny je 7. dubna, s volnější, několikaletou periodicitou. Předložený návrh byl hlasováním schválen: 36 - 0 - 0 (Kopie podepsané smlouvy bude zaslána členům AS UK).
 - c) Společné prohlášení AS a rektora UK, k situaci na Trnavské univerzitě, doporučilo plénium operativně dopracovat a předložit v další části jednání ke schválení.
- 4) JUDr. J. Winkler informoval senát o následujících úkolech:
 - Po projednání na zářijovém zasedání AS UK pokračují přípravy k přechodu UK na formu příspěvkové organizace. Konkrétní informace jsou k dispozici na fakultách (26. 10. 1992, školení hospodářských pracovníků). V případě potřeby či zájmu nabízí RUK svoji pomoc.
 - V rámci řešení restitučních nároků byl AS UK požádán o vyjádření k návrhu na smír, který podali u soudu pro Prahu 1 žadatelé o vydání majetku v případě Jeřábkova domu. Tento návrh předpokládá, že jim tento dům bude vydán, UK bude hradit jeho provozní náklady a dlouhodobě užívat první a druhé patro, zatímco noví majitelé dostanou do užívání přízemí

a poslední patro. Po konzultaci s právními zástupci kvestor doporučuje odmítnutí tohoto návrhu s odůvodněním, že vzhledem k zásadní přestavbě objektu, odbornými posudky prokázané, má UK značnou naději na úspěšné vyřízení daného sporu, t.j. ponechání objektu v majetku UK.

V návazné diskusi k tomuto problému byl schválen následující závěr: AS UK doporučuje uvedený návrh na smír v dané podobě odmítnout. Dalším sledováním tohoto případu pověřuje za senát komisi AS pro posuzování nájemních smluv.

Hlasování: 32 - 0 - 4

- Dále kvestor informoval o návrhu rozhodnutí na financování univerzitní nemocnice, budované ve spolupráci s kanadskými sponzory. V současné době se jedná o částku zhruba 21 miliónů na úhradu kupní ceny pozemků. Východí informaci věcně aktualizoval Prof. MUDr. Z. Lojda, DrSc., prorektor UK, který sdělil, že po náročném jednání převezme zahraniční partner i výše uvedený závazek. Povinností UK tak zůstane pouze zálohově uhradit orientačně částku 1 mil. Kčs, spojenou s předběžným zajištěním kupní smlouvy.
- V souvislosti s předloženým návrhem ekonomické komise AS UK, na rozpuštění rezervy rozpočtu UK, objasnil kvestor zejména důvody, které vedly k posílení rozpočtu CERGE tak, aby UK dodržela svůj závazek ze smlouvy s Mellonovou nadací o zřízení tohoto pracoviště pro postgraduální výchovu špičkových ekonomů.

Návrh ekonomické komise dále komentoval Ing. Němec.

Další diskuse se zabývala následujícími problémy:

- Ing. Wilhelm požádal kvestora o základní informaci ke vzniku nadace UK. Kvestor konstatoval, že zřízení nadace bylo nutné urychlit, jejími spoluzakladateli je Taneční centrum UK, ÚJOP a Vydavatelství Karolinum. Administrátorem nadace je tajemník Tanečního centra UK. Nadace je určena pro podporu projektů, které jsou realizovány na UK. V souvislosti s velmi krátkým termínem pro podání přihlášky (26. 9.) pro konstituování této nadace je možné uplatnit námítky či pozměňující a doplňující návrhy týkající se jak předmětu nadace tak i jejích členů.
- Ing. Wilhelm dále doporučil, aby v souladu s jednáním ekonomické komise AS UK, byla perspektivně řešena otázka postavení CERGE v rámci UK, tj. zda bude financováno z tzv. centrálních zdrojů UK, nebo bude zařazeno do celkového rozpočtu FSV. V této souvislosti je vhodné, aby předsednictvo AS připravilo s vedením FSV projednání této záležitosti na zasedání AS do termínu přípravy rozpočtu UK na r. 1993. Obdobně je účelné postupovat i v ostatních případech (např. Egyptologický ústav).
- K otázce efektivnosti prostředků na rekonstrukci objektu v Zahrádkách kvestor konstatoval, že akce by měla být uzavřena v příštím roce tak, aby byl objekt uveden kompletně do provozu v září 1993.
- K otázce další činnosti Institutu ukrajinských studií kvestor sdělil, že by musela být ukončena, jestliže by na její krytí nebyly dostatečné prostředky. Tento problém je však nadále otevřen, pokračují příslušná jednání.

V závěru diskuse k návrhu ekonomické komise AS UK na roz-

puštění rezervy rozpočtu UK, byly hlasováním přijaty následující závěry:

- a) AS UK schvaluje rozpuštění rezervy UK, podle návrhu ekonomické komise.
- b) AS UK ukládá ekonomickému odboru RUK provést odpovídající rozpočtovou úpravu.
- c) Dále žádá vedení FTVS, aby do příštího zasedání AS UK předložilo svoji představu o financování výstavby loděnice v Troji, na příští léta.
- d) AS UK požaduje, aby odbor rozvoje UK vypracoval do 31. 12. 1992 návrh na pořadí důležitosti potřebných rekonstrukčních akcí v rámci UK, pro rok 1993.
- e) Ekonomickému odboru UK, fakultám a všem součastem UK ukládá AS UK zpracovat, do příštího zasedání senátu, přehled o využití účelově přidělených finančních prostředků.
- f) AS UK dále žádá vedení UK, aby ve spolupráci s FSV bylo perspektivně vyřešeno a stabilizováno postavení CERGE a jeho financování. O své činnosti budou zástupci CERGE informovat na zasedání pléna AS UK.

Hlasování: 32 - 0 - 4

- 5) V další části pracovního programu informoval ředitel Centra pro životní prostředí Dr. Bedřich Moldan o aktuálních úkolech a činnosti tohoto pracoviště, ve třech základních oblastech: pedagogické, multidisciplinární koordinace ekologických projektů a tvorbě ekologických expertiz. Zdůrazněna byla okolnost koordinační úlohy Centra v rámci pracovišť UK, ale i jiných VŠ nebo ČSAV.

V diskusi odpověděl na dílčí dotazy, které se týkaly např. spolupráce s některými studijními a vědeckými obory na UK, problematiky zahraničních styků i některých organizačních otázek. Zejména bylo konstatováno, že opožděné zahájení činnosti Centra bylo způsobeno technickými problémy. Ředitel Centra ujistil AS, že obsazení pracovních míst formou dílčích úvazků je pouze přechodným řešením a do budoucna se nepředpokládá stejné jako se nepředpokládá i nárůst počtu prac. míst.

- 6) Plénum AS UK se dále seznámilo s upraveným textem společného prohlášení akademického senátu a rektora UK, k situaci na Trnavské univerzitě. Předložený text byl schválen.

Hlasování: 34 - 0 - 0

- 7) K otázkám novelizace zákona o vysokých školách vystoupil JUDr. Staša, který doporučil připojit dílčí stanoviska fakult (i jednotlivců) jako přílohu ke stanovisku AS UK. K tomuto procedurálnímu návrhu nebyly žádné připomínky. Dále informoval, že ústavně právní výbor ČNR posunul projednávání této legislativní úpravy a konstatoval, že předsednictvo RVŠ se jednoznačně vyslovilo pro pokračování práce na novele. Toto stanovisko bylo podpořeno i zástupcem MŠMT. Do 25. 11. 1992 připraví MŠMT a RVŠ upravené znění návrhu.

AS UK se dále vyjádřil k následujícím klíčovým, problematickým aspektům:

- a) Postavení akreditačních komisí (jako garanta veřejného zájmu) a jejich vztah k fakultám (při respektování jejich samosprávnosti).

Závěr diskuse: AS UK podporuje úlohu a pravomoc akreditační komise za předpokladu, že bude specifikováno a zaručeno její nezávislé postavení, konstituování a činnost.

Hlasování: 29 - 2 - 6

- b) Vztah fakulty a vysoké školy, v souvislosti s jejich právní subjektivitou.
Závěr diskuse: AS UK doporučuje ponechat právní subjektivitu fakultám, které mohou prostřednictvím statutu, společně delegovat část dohodnutých pravomocí na vysokou školu.
- c) V oblasti hospodářského postavení vysokých škol.
Závěr diskuse: AS UK doporučuje věnovat zvláštní pozornost zajištění možností pro praktickou výuku a osvojení technologií, s akcentem na ingerenci MŠMT.
- d) Pravomoce a působnost senátu.
Závěr diskuse: AS UK doporučuje při definování působnosti senátu vypustit slovo "zejména". Ve vztahu ke schvalování studijních programů podporuje schvalování studijních programů senátem, po projednání ve vědecké radě.
Hlasování: 35 - 1 - 1
- e) AS UK dále doporučuje, aby byl děkan fakulty volen příslušným akademickým senátem fakulty. Obdobně by měl být volen i rektor vysoké školy.
- f) Úprava pracovních vztahů učitelů vysoké školy.
Závěr diskuse: AS UK podporuje variantu, podle které jsou profesori přijímáni zpravidla na dobu neurčitou, ostatní pracovníci zpravidla na dobu určitou, konkrétně upravuje statut. V této souvislosti bylo formulováno doporučení, aby došlo k rozlišení profesury a docentury jako osobního titulu, a jako pracovního místa (stolice) na vysoké škole.
- g) V oblasti vědecké výchovy (CSc., DrSc.) vzal AS UK na vědomí, že zahájená a rozpracovaná příprava (odevzdaná práce, složená odborná zkouška) by měla být dokončena.
- h) V otázkách průběhu studia AS UK doporučuje, aby podrobnosti stanovil statut. V souvislosti s vyloučením ze studia byla diskutována možnost tzv. "exmatrikulace".

Kromě výše uvedených aspektů byly v diskusi projednány i následující problémy:

- Složení senátu a zastoupení studentů, v diskusi bylo doporučeno stanovit statutem (uvažované rozpětí 1/2 - 1/3).
- Institut tzv. dvojího členství, kromě zvolených senátorů s právem hlasovacím, mohou být členy i akademičtí funkcionáři bez hlasovacího práva.
- V diskusi byl podpořen názor, že nadále musí být zachována rozhodovací pravomoc senátu, v souvislosti s uplatňováním ustanovení o nuceném odchodu do důchodu.
- Dále diskuse upozornila na nezbytnost odstranění střetu zájmů při výkonu akademických funkcí a alternativní možnosti při úpravě délky funkčního období.

8) Různé:

- V diskusi bylo formulováno upozornění na činnost vydavatelství Karolinum, a způsob jeho dotování. Vzhledem k tomu, že se jedná o přetrvávající otázky, bude tato problematika zařazena v nejbližším možném termínu na jednání AS UK.

Příští zasedání AS UK se bude konat 20. 11. 1992, ve 12.00 hod., v Zelené posluchárně. Program i termín budou upřesněny pozvánkou.

Zapsal: Doc. PhDr. Michal Šobr, CSc.

Schválil: Ing. Ivan Wilhelm, CSc.